

jongeren met **impact**

TeamAlert

Alcohol in het verkeer

Kwantitatieve toetsing

Stichting TeamAlert

Jongeren met impact

Lijsterstraat 3-5
3514 TA Utrecht
Tel: 030-2232893
info@teamalert.nl
www.teamalert.nl

Onderzoek, analyse en rapportage:
Ruigrok Netpanel: Jeroen Hermans en Joris de Jongh

Ruigrok NetPanel
Silodam 1a, 1013 AL Amsterdam
020-7820400
info@ruigroknetaanel.nl
KvK 34135878 / btw 809001469B01 / Bank 659170264

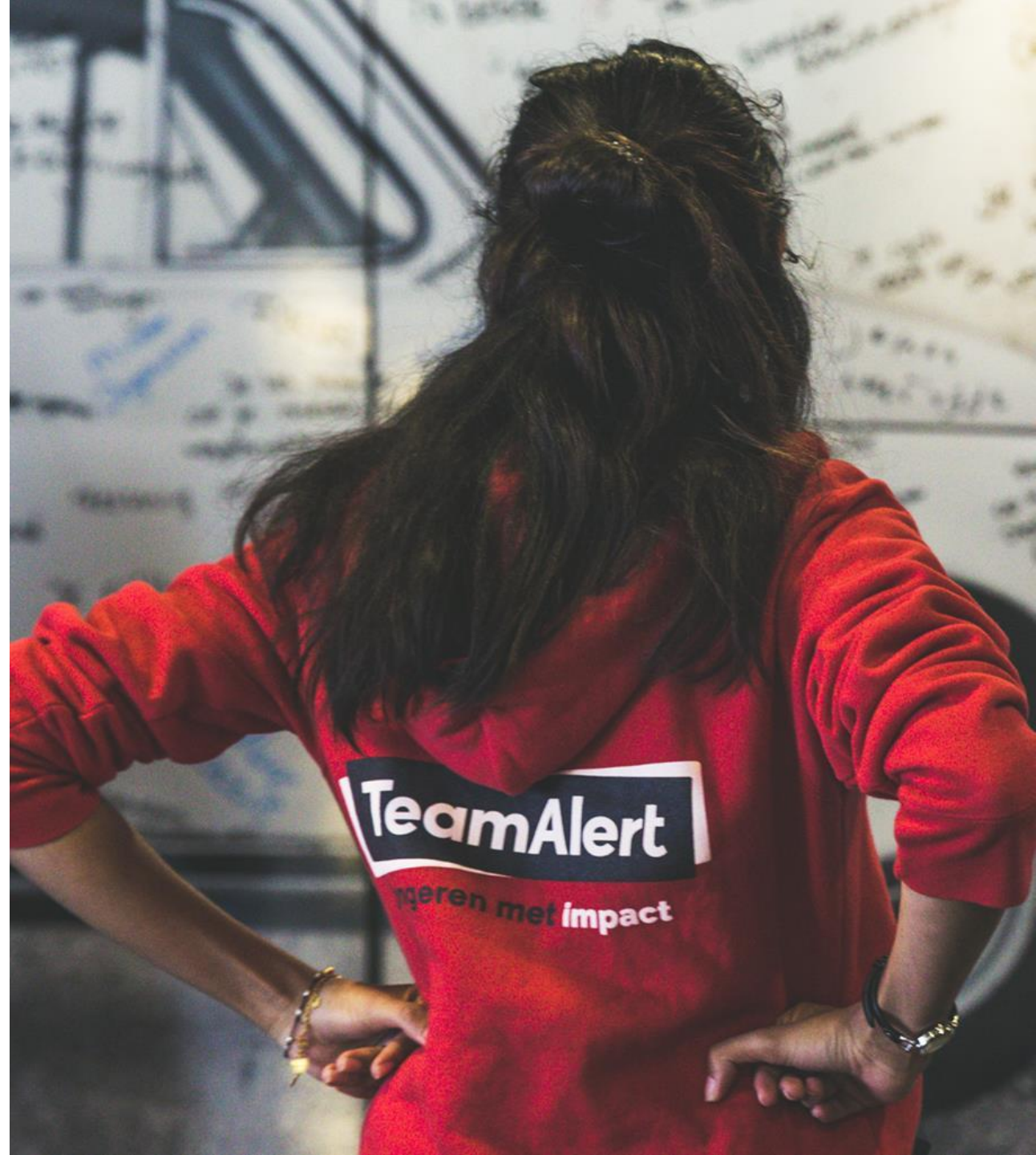
December 2019

© Deze rapportage is eigendom van stichting TeamAlert te Utrecht. Niets uit dit rapport mag worden gereproduceerd, publicitair worden vrijgegeven of worden uitgevoerd zonder de schriftelijke toestemmingen of de actieve medewerking van stichting TeamAlert.

Inhoud

◆ Aanleiding en doel	04
◆ Onderzoeksvraag, methode en doelgroep	05
◆ Leeswijzer	06
◆ Deelnemers	07
◆ Resultaten	10
◆ Onderzoeksverantwoording	14
◆ Over TeamAlert	18

Aanleiding en doel

Kwantificeren van uitkomsten uit kwalitatief onderzoek

- TeamAlert heeft door middel van focusgroepen achterhaald wat de motieven van jonge mannen (18 t/m 24 jaar) zijn om onder invloed van alcohol als autobestuurder deel te nemen aan het verkeer.
- Een volgende stap is om de kwalitatieve onderzoeksresultaten te kwantificeren door een omvangrijke representatieve groep jonge mannen te bevragen naar hun motieven.
- Daarnaast is TeamAlert benieuwd welk aandeel van de jonge mannen wel eens met alcohol op autorijdt, hoe jonge mannen tegenover dit gedrag staan, wat jonge mannen tot dit gedrag motiveert en in hoeverre jonge mannen bekend zijn met de wetgeving rondom alcohol in het verkeer.

Doel

- Inzicht krijgen in hoeverre jonge mannen bekend zijn met de wetgeving rondom autorijden onder invloed van alcohol, welk deel van de jonge mannen met alcohol deelneemt aan het verkeer als autobestuurder en welke motieven hierbij de grootste rol spelen.

Onderzoeksvraag, methode en doelgroep

Onderzoeksvraag

- Welk deel van de Nederlandse mannen van 18 t/m 24 jaar bestuurt wel eens een auto met meer dan de wettelijk toegestane hoeveelheid alcohol op, en wat zijn de belangrijkste motieven hiervoor?
- Deze onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende subvragen:
 - Welk deel van de jonge mannen neemt wel eens onder invloed van alcohol deel aan het verkeer als autobestuurder?
 - Wat zijn de belangrijkste motieven voor het autorijden onder invloed van alcohol?
 - In hoeverre zijn jonge mannen bekend met de wetgeving rondom autorijden onder invloed van alcohol?
 - Hoe staan mannen tegenover het onder invloed van alcohol autorijden?

Methode en doelgroep

- Het kwantitatieve onderzoek is online uitgevoerd.
- Mannelijke beginnende bestuurders vormen een risicogroep als het gaat om alcoholgebruik in het verkeer¹. De doelgroep voor dit onderzoek bestaat daarom uit Nederlandse mannen van 18 t/m 24 jaar met een autorijbewijs (rijbewijs B).
- De steekproef is representatief naar leeftijd en opleidingsniveau.
- In totaal hebben 1.500 jonge mannen de vragenlijst helemaal ingevuld.

TeamAlert

1. SWOV (2018). *Rijden onder invloed van alcohol*. SWOV-factsheet, juni 2018, SWOV, Den Haag.

Leeswijzer

Opbouw rapport

- ◆ We starten met een profiel van de deelnemers aan het onderzoek. Na dit overzicht presenteren we de belangrijkste onderzoeksresultaten. Deze geven antwoord op de hoofdvraag van het onderzoek: *Welk deel van de Nederlandse mannen van 18 t/m 24 jaar bestuurt wel eens een auto met meer dan de wettelijk toegestane hoeveelheid alcohol op, en wat zijn de belangrijkste motieven hiervoor?*

Leeswijzer

- ◆ In dit rapport noemen wij de deelnemers aan het onderzoek ‘jonge mannen’. We maken een onderscheid tussen twee doelgroepen:
 - ◆ ‘Overtreders’: jonge mannen die hebben aangegeven in het afgelopen jaar wel eens met meer alcohol in hun bloed dan wettelijk is toegestaan te hebben autogereden;
 - ◆ ‘Niet-overtreders’: jonge mannen die hebben aangegeven dit niet te hebben gedaan.
- ◆ Verschillen tussen deze doelgroepen en subdoelgroepen (leeftijd, opleidingsniveau, mate van stedelijkheid woonplaats, duur bezit rijbewijs) hebben we getoetst op significantie.
- ◆ De percentages in het rapport zijn afgerond. Daardoor kan het totaal incidenteel optellen tot meer of minder dan 100%.

Bijlagen

- ◆ In de bijlage hebben we een uitgebreide onderzoeksverantwoording opgenomen. Hierin zijn ook de gebruikte vragenlijst, de tabellen en een uitdraai van alle antwoorden op de open vragen terug te vinden.

Deelnemers

A close-up, shallow depth-of-field photograph of a person's hands interacting with a smartphone. The phone is lying flat on a dark, reflective surface. The person's right hand is in the foreground, with fingers spread, while their left hand is slightly behind it, with the index finger pointing towards the screen. The background is blurred, showing a person wearing a blue shirt. The overall lighting is soft and natural.

TeamAlert

Deelnemers 1/2

Opleidingsniveau

- ◆ We hebben aan de jonge mannen gevraagd wat de hoogste opleiding is die zij hebben gevolgd of op dit moment volgen.
- ◆ Er is onderscheid gemaakt in twee niveaus; lager en hoger opgeleid.
- ◆ Lager opgeleid omvat de volgende opleidingen:
 - ◆ Geen of basisonderwijs;
 - ◆ Vmbo;
 - ◆ Havo of vwo onderbouw (eerste drie jaar);
 - ◆ Mbo
- ◆ Hoger opgeleid omvat de volgende opleidingen:
 - ◆ Havo of vwo bovenbouw (4^e, 5^e of 6^e klas);
 - ◆ Hbo;
 - ◆ Wo (bachelor of master)

Deelnemers 2/2

Mate van stedelijkheid

- Het CBS gebruikt de omgevingsadressendichtheid om de mate van stedelijkheid van een bepaald gebied (bijvoorbeeld gemeente) te bepalen.
- De omgevingsadressendichtheid wordt uitgedrukt in het aantal adressen per vierkante kilometer en is bedoeld om de mate van menselijke activiteit (wonen, werken, winkelen etc.) weer te geven.
- Wij hebben een onderscheid gemaakt in twee categorieën:
 - Matig tot zeer sterk stedelijk: meer dan 1.000 adressen per km²
 - Weinig tot niet stedelijk: minder dan 1.000 adressen per km²

	Jonge mannen (n=1.500)	Overtreders (n=297)	Niet-overtreders (n=1.203)
Leeftijd			
18 t/m 20 jaar	43%	41%	43%
21 t/m 24 jaar	58%	59%	57%
Opleidingsniveau			
Lager	50%	52%	50%
Hoger	50%	48%	50%
Mate van stedelijkheid woonplaats			
Matig tot zeer sterk	60%	50%	62%
Weinig tot niet	40%	50%	38%
Duur bezit autorijbewijs			
Korter dan 1 jaar	23%	23%	23%
1 tot 3 jaar	40%	40%	41%
3 tot 5 jaar	26%	28%	26%
5 jaar of langer	10%	9%	10%

Resultaten

Aantal overtreders

- ▶ Hoewel negen op de tien jonge mannen (89%) het onveilig vindt om auto te rijden met meer alcohol op dan volgens de wet mag, geeft een vijfde (20%) van de jonge mannen aan dat hij in het afgelopen jaar wel eens met meer alcohol in zijn bloed dan mag volgens de wet heeft autogereden.
 - ▶ Jonge mannen die wonen in weinig tot niet stedelijke gebieden hebben vaker dan mannen woonachtig in matig tot sterk stedelijke gebieden wel eens met meer alcohol op dan wettelijk is toegestaan autogereden (24% vs. 17%).
 - ▶ We zien geen verschil voor startende (heeft rijbewijs korter dan één jaar) en meer ervaren bestuurders.
 - ▶ Jongeren die ook daadwerkelijk wel eens met meer alcohol op dan volgens de wet mag achter het stuur stappen vinden dit gedrag minder vaak onveilig dan jongeren die dit niet doen (83% versus 91%).
- ▶ Van de 'overtreders' zegt 5% wekelijks met meer alcohol in hun bloed dan wettelijk is toegestaan achter het stuur te stappen. 16% geeft aan dit maandelijks te doen. De rest incidenteel.
- ▶ De meest voorkomende situatie waarin overtreders autorijden met meer alcohol op dan volgens de wet mag, is na bezoek aan vrienden. Twee op de vijf (41%) geven aan na bezoek aan vrienden wel eens achter het stuur te zijn gestapt terwijl ze teveel hadden gedronken.
- ▶ Ongeveer drie op de tien (29%) geven aan in het afgelopen jaar wel eens op een feestdag (bijvoorbeeld kerst, Koningsdag, oud- of nieuwjaarsdag) te hebben autogereden met meer alcohol op dan wettelijk is toegestaan.

Een op de vijf jonge mannen rijdt wel eens auto met meer alcohol op dan wettelijk is toegestaan

Motieven

- Niet veel meer gedronken hebben dan volgens de wet mag (46%) en omdat het een kort ritje betreft (39%) zijn de voornaamste redenen om met meer alcohol op dan volgens de wet mag toch auto te rijden.
- Over of ze met hun gedrag ook echt gevaarlijke situaties veroorzaken zijn de overtredders verdeeld; 38% vindt van niet. Een even groot aandeel (37%) is wel van mening dat zij onveilige situaties voor zichzelf en andere verkeersdeelnemers veroorzaken wanneer zij autorijden met meer alcohol op dan volgens de wet mag.
- Een derde van de overtredders (35%) geeft aan dat het in hun sociale omgeving normaal is om auto te rijden met meer alcohol op dan is toegestaan.
 - Dit is vaker zo voor jonge mannen die wonen in weinig tot niet stedelijke gebieden (43%) dan voor jonge mannen woonachtig in matig tot sterk stedelijke gebieden (28%).
- De belangrijkste redenen van jonge mannen om niet auto te rijden met meer alcohol op dan volgens de wet mag, is omdat zij zichzelf en medepassagiers (75%) en andere weggebruikers (74%) niet in gevaar willen brengen. Gevolgd door het niet kwijt willen raken van het rijbewijs (66%).
 - We zien dat voor 18 t/m 20 jarige mannen en beginnende bestuurders het feit dat zij niet de eigenaar van de auto zijn relatief vaker een reden is om niet met teveel alcohol op achter het stuur te stappen.

Vooraf niet veel gedronken hebben en een kort ritje zijn redenen om auto te rijden onder invloed van alcohol

Wetgeving

- Gevraagd naar wat jonge mannen denken over hoeveel standaardglazen alcohol zij mogen drinken en vervolgens nog mogen autorijden, denkt 44% van de beginnende bestuurders (heeft rijbewijs korter dan 5 jaar) terecht dat zij na het drinken van één glas nog mogen rijden.
 - 16% geeft aan dat zij helemaal geen glazen alcohol mogen drinken vóór het autorijden.
- Van de ervaren bestuurders (heeft rijbewijs 5 jaar of langer) denkt meer dan de helft (56%) terecht dat zij na het drinken van twee glazen alcohol nog mogen autorijden.
 - Slechts 6% denkt dat zij na het drinken van meer dan twee glazen alcohol nog mogen autorijden.
- Gemiddeld denken jonge mannen dat zij na het drinken van 2,3 standaardglazen alcohol nog steeds goed kunnen autorijden.
 - Overtreders denken gemiddeld dat zij na 3,0 glazen alcohol nog goed kunnen autorijden. Niet-overtreders schatten in dat zij na 2,0 glazen alcohol nog goed kunnen autorijden.

Onderzoeks- verantwoording

A close-up photograph of a dark blue smartphone with rounded corners resting on a blue spiral-bound notebook. A silver pencil with a sharpened lead tip lies diagonally across the notebook, partially under the phone. The background is a soft, out-of-focus light blue.

Onderzoeksverantwoording

Steekproefomvang en betrouwbaarheid

- ✦ Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een steekproef, niet iedereen uit de populatie heeft zijn of haar mening gegeven. Als de uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt om over de populatie uitspraken te doen, dan moeten betrouwbaarheidsmarges in acht worden genomen. Bij een steekproefomvang van $n=1.500$ bedraagt de maximale marge bij 95% betrouwbaarheid 2,5%. Bij een steekproefomvang van $n=297$ is dit 5,7%

Steekproef en steekproefkader

- ✦ Als steekproefkader hebben we gebruik gemaakt van het onlinepanel van Panelinzicht
- ✦ Wij werken met leveranciers die voldoen aan onze kwaliteitseisen conform het Research Keurmerk, gebaseerd op ISO-norm 20252. Hieruit is een a-selecte steekproef getrokken.

Representativiteit

- ✦ De steekproef is representatief naar leeftijd en opleidingsniveau voor Nederlandse mannen van 18 t/m 24 jaar.
- ✦ De representativiteit is bereikt door weging van de resultaten. Op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de wegingsvariabelen. Als referentiebestand hebben we gebruik gemaakt van de Gouden Standaard 2019, ontwikkeld door de MOA en het CBS.

Vragenlijst

- ✦ De vragenlijst heeft online gestaan van 14 november t/m 2 december 2019.
- ✦ De vragenlijst is in nauw overleg met TeamAlert tot stand gekomen.
- ✦ Gemiddeld hebben 'overtreders' 6 minuten nodig gehad om de vragenlijst in te vullen.
- ✦ Niet-overtreders hebben gemiddeld 3 minuten nodig gehad om de vragenlijst in te vullen.

Onderzoeksverantwoording

Respons

In totaal hebben 1.500 jonge mannen de vragenlijst helemaal ingevuld.

Omschrijving	Aantal
Gestart met vragenlijst	4.970
Uitgescreend (geen doelgroep o.b.v. geslacht of leeftijd)	1.988
Uitgescreend (geen doelgroep: geen autorijbewijs)	1.147
Afgehaakt	271
Uitgescreend (niet goed ingevuld)	64
Gekwalificeerde deelnemers (gewogen netto steekproef)	1.500

Onderzoeksverantwoording

Weging

In de tabel zijn de wegingsvariabelen terug te vinden met een overzicht van de aantallen voor en na weging.

Leeftijd	Ongewogen n		Gewogen n	
	Opleidingsniveau			
	Lager	Hoger	Lager	Hoger
18 t/m 20 jaar	353	434	354	284
21 t/m 24 jaar	283	430	399	463

Over TeamAlert

Alle jongeren gelukkig, veilig en gezond

De levens van alle Nederlandse jongeren beter maken. Dat is onze droom. Dit doen we door jongeren uit te dagen het meeste uit hun leven te halen en te laten zien hoe ze hun leven gelukkiger, veiliger en gezonder kunnen leiden. Vanuit die visie doen we onderzoek en ontwikkelen we projecten en campagnes op uiteenlopende relevante maatschappelijke thema's die jongeren aangaan, zoals veiligheid, een gezonde leefstijl en slim omgaan met geld.

TeamAlert heeft impact

Met een groeiend team van zo'n dertig youngprofessionals en meer dan zestig jonge uitvoeringsmedewerkers op locatie, realiseren we jaarlijks ruim duizend interventies op o.a. scholen en festivals. Daar spreken we leeftijdsgenoten aan vanuit hun eigen belevingswereld. Een originele en positieve boodschap is hierbij essentieel. Dankzij de wetenschappelijke onderbouwing binnen onze projecten motiveren we jaarlijks meer dan 100.000 jongeren en weten we positieve gedragsverandering teweeg te brengen.

TeamAlert

The background of the image is a vibrant yellow with a complex, repeating geometric pattern of interlocking lines that create a sense of depth and movement. In the center, the word "TeamAlert" is displayed in a bold, white, sans-serif font. The text is contained within a solid black rectangular box. This black box is slightly offset from the background, with a bright pink rectangular shape visible behind it, creating a layered effect.

TeamAlert